

הסיפור "איש זקן מאוד עם כנפיים עצומות" / גבריאל גארסיה מארקס

הסיכום בסוף, אחרי הסיפור עצמו!

הגשם ירד שלושה ימים. ביום השלישי של הגשם הם כבר הרגו כל כך הרבה סרטנים, שפלאיו היה חייב לחצות את החצר שהייתה מוצפת מים, כדי לזרוק את הגופות שלהם לים, בגלל שלתינוק היה חום בלילה, והם חשבו שזה בגלל הסירחון. העולם נראה עצוב: השמיים והים היו אפורים, והחול היה בוצי. בצהריים כבר כמעט לא היה אור, עד שפלאיו כמעט לא ראה את הדבר שזז ונאנח בקצה החדר. הוא התקרב, וראה שזה איש זקן מאוד, שוכב, כמעט שקוע בבוכ, ולא מצליח לקום בגלל שתי הכנפיים העצומות והכבדות שלו. מבוהל מאוד, רץ פלאיו לקרוא לאשתו אליסנדה, שטיפלה בתינוק.

האיש היה זקן מאוד, לבוש בסמרטוטים. נשאר לו מעט מאוד שערות ומעט מאוד שיניים. הם ניסו לדבר איתו אבל הוא ענה להם בשפה לא מוכרת. הם החליטו להתעלם מהכנפיים, וחשבו שהוא כנראה ניצול מספינה שטבעה, אולם השכנה שלהם, שהייתה מומחית לעניינים של חיים ומוות, אמרה להם שזה מלאך שבא לקחת את התינוק. פלאיו נעל את הזקן בלול התרנגולות כדי שלא יברח. בבוקר התקבצו שם הרבה מאוד סקרנים. פלאיו ואליסנדה רצו תחילה לשלוח אותו ללב הים עם רפסודה וקצת אוכל ומים, אולם מכיוון שאנשים שהגיעו מכל האזור כדי לראות את המלאך השבוי, הם החליטו להשאירו אצלם למשך זמן נוסף, ואפילו לדרוש תשלום מכל אדם שברצונו להסתכל על הזקן.

הכומר של הכפר גונסאגה, הגיע וניסה לדבר עם הזקן בלטינית, אולם הזקן לא הבין אותו, והכומר הודיע לכל הסקרנים שלדעתו לא מדובר במלאך, כיוון שהזקן נראה אנושי מאוד, ונדף ממנו ריח מסריח של תרנגולות. הוא הבטיח שיכתוב לכומר הממונה עליו וזה יכתוב לאפיפיור, כדי שיחליט אם מדובר פה במלאך אמתי או לא. בינתיים, המשיכו האנשים להגיע מכל הארץ. למקום הגיע גם קרקס עם לוליון מעופף, אולם איש לא שם לב אליו מכיוון שלא היו לו כנפיים של מלאך. הגיעו אנשים מסכנים וחולים שחשבו שהמלאך יוכל לרפא אותם: אישה מסכנה אחת שמאז ילדותה ספרה את פעימות ליבה וכבר עמדו להיגמר לה המספרים. איש שלא הצליח לישון מפני שהפריע לו הרעש שעשו הכוכבים, ואיש סהרורי שניסה תוך כדי שינה לתקן את הטעויות שעשה כשהיה ער. כעבור ימים מעטים, התמלא ביתם של פלאיו ואליסנדה בכסף, ועדיין המשיכו האנשים להגיע.

האיש הזקן לא התרגש מכל האנשים שבאו אליו. ניסו להאכילו בכל מיני דברים, אך הוא היה מסוגל לאכול רק דייסת חצילים. התרנגולות ניקרו אותו, והאנשים זרקו עליו אבנים כדי שיקום ויוכלו לראות מה גובהו. הם גם תלשו נוצות מהכנפיים הענקיות שלו. הם חשבו שכך יוכלו לרפא את הפצעים ואת המחלות שלהם. פעם אחת הם אף גרמו לו כוויה עם ברזל חם, כיוון שהוא ישב ללא תנועה במשך זמן רב והאנשים חשבו שהוא מת. הזקן קפץ בעיניים דומעות, השתולל וצעק בשפה לא מובנת, ומאז נזהרו האנשים לא להציק לו יותר מדי. הכומר גונסאגה כתב לאפיפיור, אולם הכנסייה לא רצתה להחליט האם מדובר במלאך או לא? האנשים שלחו לכומר מכתבים עם שאלות רבות כגון: האם לאיש הזקן יש טבור? האם השפה שלו דומה לארמית (שפה עתיקה)? ועוד.

באותם הימים הגיע לכפר מופע של להקה נודדת, אשר הביאה עמה מופע עצוב של אישה, שהפכה לעכביש מכיוון שלא התנהגה כמצוות הוריה. כשהייתה ילדה, הלכה בלילה לנשף ריקודים ללא רשות הוריה. בבוקר, לאחר שרקדה כל הלילה, חזרה לביתה דרך היער. לפתע, התבקעו השמיים לשניים, ומתוך הבקע יצא ברק נורא שהפך אותה לעכביש. התשלום למופע שלה היה נמוך יותר מזה שלקחו פלאיו ואליסנדה כדי לראות את המלאך. היא גם הייתה יותר נחמדה מהמלאך שכלל לא התעניין באנשים שבאו לראותו. לכמה מהאנשים שנגעו במלאך קרו ניסים, אולם הם לא היו ניסים טובים כל כך: לעיוור אחד צמחו 3 שיניים חדשות, אדם משותק כמעט זכה בלוטו ולמצורע החלו לצמוח חמניות מתוך הפצעים שלו. מהסיבות הללו האנשים העדיפו את מופע האישה שהפכה לעכביש. האנשים איבדו את העניין במלאך הזקן וחצרו של פלאיו ואליסנדה חזרה להיות ריקה מאנשים.

בכסף שהם הרוויחו הם בנו לעצמם ולתינוק בית חדש, ויכלו להרשות לעצמם לעסוק במה שאהבו לעשות. המלאך הזקן נשאר בלול התרנגולות הישן, שהתפורר לאט, לאט והפך עלוב יותר כל שנה. בהתחלה לא הסכימו פלאיו ואליסנדה שילדם שגדל יתקרב ללול, אך אחר כך שכחו השניים את הפחדים שלהם והסכימו שילדם יבקר את המלאך. לאחר כמה שנים התפרק הלול לגמרי והמלאך החל להסתובב בחדרים שבבית. המלאך היה זקן מאוד וכמעט עיוור, ואליסנדה נהגה לצעוק עליו ולגרשו עם המטאטא החוצה. לילה אחד חלה המלאך והחל לרעוד. הוא החל למלמל מילים בשפה זרה והם נבהלו כיוון שנדמה היה שהוא הולך למות, אולם המלאך לא מת. בתום החורף החלו לצמוח בכנפיו נוצות גדולות וחזקות, והמלאך נזהר שהאנשים לא יראו את הנוצות.

בוקר אחד אליסנדה עמדה במטבח והכינה ארוחת צהריים. לפתע היא ראתה את המלאך מנסה לעוף. לאחר מאמצים, הצליח המלאך לעוף, הוא עף מעל הבתים ואליסנדה נשמה לרווחה כיוון שידעה שיותר לא תצטרך לדאוג לו. המלאך התרחק עד שנראה כמו נקודה דמיונית באופק.

ניתוח וסיכום הסיפור

הסיפור "אדון זקן מאוד עם כנפיים ענקיות" נכלל בקובץ סיפורים הנקרא: "הסיפור העצוב שלא ייאמן על ארנדירה התמה וסבתה האכזרית". ברבים מיצירותיו של גרסיה מארקס משולבים אזכורים לאמונות עממיות שרווחים בפולקלור הקולומביאני. לרוב זה נעשה במטרה להציג דווקא את הפן הירוד והמופחת של בני-האדם. הסיפור נפתח בנחיתתו של האיש הזקן, בעל הכנפיים העצומות בחצר ביתם של פלאיו ואליסנדה ומסתיים, כעבור זמן, במעופו של האיש אל האופק.

מהלך העלילה:

מסגרת העלילה נתונה בין שני תיאורי מזג אוויר: בפתחת הסיפור מדובר בשלושה ימים של גשם בחודש מרץ ובסיומו מדובר בהופעת קרני השמש הראשונות בסיום החורף, בחודש דצמבר. סדר העלילה בא באופן הבא: **א.** בתחילה באה ההופעה של איש זקן עם כנפיים ענקיות. **ב.** לאחר מכן יש ההתייחסות של הסביבה אל התופעה. **ג.** אחרי זה מתוארת ההתייחסות של האב גונסאגה לתופעה. **ד.** המלאך הופך לתופעה מסקרנת המושכת אליו אנשים מארצות רחוקות. **ה.** אליסנדה גובה כסף עבור הצפייה בו. **ו.** בעקבות זאת יש תיאור של הרגשת המלאך נוכח היחס אליו. **ז.** מגיעה הופעתה של האישה שהפכה לעכביש ודחיקת "מעמדו" של המלאך. **ח.** מנוכחותו של האיש הזקן בחצרו של הזוג אליסנדה ופלאיו באה התעשרות שלהם לאחר שגבו כספים מהמבקרים

לראות את התופעה. ט. בעקבות יחס החברה ושל בני הזוג תאבי הבצע באה ההיחלשות של המלאך המוזר עם כנפיו הענקיות. י. ולבסוף ההתאוששות של המלאך והיעלמותו. העלילה נעה מתחושה של תדהמה גדולה נוכח הופעתו של המלאך, ההופכת לזלזול (מתעללים בו), ומתפתחת להרגשת ביטחון (כבר לא נרעשים ממנו) ומסתיימת באדישות (הרגשה שנפטרו ממטרד).

משמעות התופעה המוזרה – נחיתת המלאך בכפר: הדמויות בסיפור מנסות להבין ולפרש את פשר הישות הבלתי-מוכרת שחדרה לפתע אל מציאות חייהן. הן פועלות על-פי דפוסי החשיבה הרווחים בחברה ובתרבות שלהם – לפיהם לכל אירוע ישנה סיבה ועל כן ניתן לסווגו ולהעניק לו משמעות. פלאיו ואשתו מניחים שהאיש בעל הכנפיים הוא **ניצול מספינה טרופה**, ואילו השכנה, המוחזקת בעיני התושבים כמי שבקיאיה בכל ענייני החיים והמוות, מסווגת אותו **כמלאך**, וממקת את בואו אל בית פלאיו ואליסנדה במחלת בנם הפעוט. גם הרופא מנסה את כוחו במתן הסבר לתופעה. הוא מציג אבחון מופרך לגמרי לפיו **כנפיו של היצור המוזר טבעיות והגייוניות לגמרי** ולדעתו לא ברור מדוע לא כל בני-האדם ניחנו בכנפיים מעין אלו. הבחנתו של הרופא רק מטשטשת את ההבחנה בין הנורמלי לבין שאינו נורמלי, אצל תושבי הכפר שנבוכים ומבולבלים מהתופעה. האב גונסאגה, נציג הממסד הדתי, חש שגם עליו מוטלת אחריות להסביר את פשר התופעה, אולם מתברר שגם מי שלכאורה קרוב יותר אל העל-טבעי, איננו מסוגל להסביר את המתרחש אלא באמצעות המושגים הרגילים המוכרים לו. הוא נמנע מלייחס משמעות קדושה לאדון הזקן, שכן זה איננו דובר לטינית, שהיא שפת האלוהים. כחלופה לזאת, הוא מציג את התפישה הדתית הרואה באיש עם הכנפיים "**שטן**" שירד לארץ כדי להדיח את האנשים מדרך הישר. בד בבד, כמקובל במערכת היררכית, האב חושש להיות הפוסק האחרון בשאלה, לכן הוא מחפש תשובה אצל ההגמון הממונה עליו, וזה יפנה לארכיגמון הממונה עליו, וכן הלאה. גם הסמכות העליונה ברומא, זו שאוזנה כרויה כביכול לקלוט את השמימי, אף היא נאחזת בטפל ובשולי כחיפוי על קוצר השגתה.. (מהוותיקן מגיעות שאלות הבהרה בנוסח: האם יש לשבוי טבור או האם שפת דיבורו דומה ללשון הארמית).

מהאמור לעיל, ניכר כי תושבי הכפר מתקשים למצוא סיווג הולם לתופעה. האיש לא מתאים לקהילת המלאכים, שכן בניגוד להם – המתוארים כצעירים ואף כילדים יפים וצחורים – הוא זקן, מסריח ומכוער. גם האפשרות שמדובר בשטן או במלאך המוות מתבטלת, כי עובדה שאיש אינו ניזוק ממנו והתינוק אף מחלים ממחלתו. יתר על כן, לא ניתן להגדירו כיצור אנושי רגיל, זאת בשל הכנפיים המוזרות והיכולת לעוף, למרות הדומה בגופו ובתכונותיו לבני-האדם. סיטואציה מעורפלת זאת איננה נוחה לאנשי הכפר ומעודדת אותם למעשי אכזריות והרס. הם צורבים את בשרו בברזל מלובן, מסמנים אותו כפי שמסמנים בהמה ומשכנים אותו, כאילו היה עוף דורס, בתוך לול העופות. תוך כדי חיפוש אחר הסבר לתופעה, שקועים האנשים בשאלה: איזו תועלת יוכלו להפיק ממנה? האפשרויות השונות הן מגוונות וקומיות.

האנשים הפשוטים מבקשים שהאדון הזקן ימונה לראש העולם; השנונים יותר מנבאים לו שיתמנה לגנרל בדרגת חמישה כוכבים, כדי שינצח בכל המלחמות; ובעלי החזון מציעים לשומרם להרבעה, במטרה להשביח גזע של גברים, חכמים ובעלי כנף, שיתמודדו טוב יותר עם הנהגת היקום. לצד אלו, ישנם המבקשים להשיג טובות הנאה אישיות. אליסנדה מנצלת את סקרנותם של התושבים וגובה מהם דמי כניסה עבור צפייה בתופעה; החולים והנדכאים מבקשים ישועה; בעלי המום תולשים את נוצותיו של האיש בעל הכנפיים, כדי לגעת בהן במומיהם ומחריפים בכך

את חולשתו ואת עליבותו; ההמון הפשוט, המתייחס אל היצור החרגי כאל חיית קרקס, שנועדה לספק להטוטים ושעשועים.

אפיון האיש בעל הכנפיים: האיש בעל הכנפיים מופיע פתאום ונעלם פתאום. תיאור זה דומה להופעת מלאכים בתנ"ך. הקבלה זו מעניקה לו מעמד מיוחד ומסקרן ביותר. בתחילה הוא אדיש, מדבר בשפה לא ברורה, לא אוכל דבר למעט דייסת חציל. יש לו סבלנות גדולה, הוא סובל כמעט כל התעללות, פרט לצריבה בברזל. הוא חולה, מסריח, עיניו כהו, בקושי נותרו נוצות על גופו. הוא הוזה בלשון נורבגית. בהמשך הסיפור, משתנה האיש. מאפאטיות כלפי האנושות ונטייה למות, הוא מתחזק בסתר עם בוא האביב. הוא לא רוצה שיבחינו בכך משום שהוא יודע שזה התנאי שיאפשר לו לברוח. הוא מתחיל לשיר (שיר חובלים – אולי רמז להיותו פליט שניצל מספינה טרופה), ובסופו של דבר הוא מצליח לעוף ולהיעלם מהכפר. לא ברור לאן פניו מועדות – אפשר שלשמיים ואפשר שלכפר אחר, שאולי בו יזכה ליחס מכבד ואנושי יותר, על אף היותו כה שונה.

האיש בעל הכנפיים לעומת האישה שהפכה לעכביש: הציבור, המחפש כל העת סנסציות וגירוויים חדשים, מאבד עניין ביצור בעל הכנפיים ברגע שבו מגיעה אל הכפר האישה שהפכה לעכביש. מפנה זה מוסבר בסיפור גם בשיקולי כדאיות נוספים: דמי הכניסה שגבתה האישה היו נמוכים מאלה שנדרשו כדי לראות את האיש המכונף. יתר על כן, בעוד הוא זיכה בקושי את קהלו במבט (מעשה המתפרש בעיני הציבור כזלזול מצדו), התירה האישה-עכביש להציג בפניה שאלות בנוגע למצבה, ובתשובותיה סיפקה לקהל מלודרמה סנטימנטלית שהיוותה תמורה מלאה לכספו. גורם נוסף, המעיד על כך שהצפייה באישה משתלמת יותר, הוא שהאישה-עכביש, בשונה מהאיש בעל הכנפיים, מגיבה ופועלת על-פי ציפיות הצופים. הקהל אינו מוטרד מהשינוי שהתחולל בה, כי היא חושפת בפניו את המניע להתרחשות (אי-ציות להוריה), מה גם שסיפוריה מלווה במסר חינוכי התואם, כנראה, את נורמות המוסר המקובלות על הציבור. את סיפורה של האישה מסוגלים היו תושבי הכפר להבין, ואילו הסיטואציה הדמיונית של איש בעל כנפיים הייתה ונשארה מעבר להשגתם. לכן מגלה הציבור רוחב-לב כלפי האישה ומטיל לתוך פיה כדורי בשר טחון, בשעה שעל האיש המכונף הוא משליך אבנים וצורב את בשרו.

אפיון החברה בסיפור: לחברה הכפרית המתוארת בסיפור יש תפקיד חשוב. מחבר הסיפור מבקש להעביר ביקורת כנגד החברה הנוהגת בזר המשונה כאילו היה חיה עלובה שמותר להתעלל בה. הציבור נוהג תחילה בסקרנות ובחשש מה מפני היצור המוזר, אך עד מהרה משנה את יחסו. ההמון נוהג באדון הזקן כאילו היה חיית קרקס מושפלת. דווקא בעלי המום, שניתן היה לצפות מהם למעט רגישות, משליכים לעברו אבנים. יחס החברה לאדון גובל בהתעללות ובניצול. כאשר מגיעה דמות מעניינת יותר, זונח ההמון את האדון ומעביר את תשומת-לבו לאטרקציה החדשה – אשת העכביש.

המחבר מעביר ביקורת גם על הממסד הדתי. האב גונסאגה המשמש כנציג הדת, מזהיר מפני הזיוף שבמלאך ורומז כי יש בו מן השטניות. בסוף הסיפור הוא נרפא מנדודי השינה שנגרמו לו בגלל האדון הזקן. ביקורת חברתית מובעת גם באמצעות פלאיו ואשתו. בתחילה הם חושבים כיצד לעשות רווח מהיצור האומלל שנחת בחצר ביתם. אפילו העובדה שהתעשרו ממנו לא גרמה להם לגלות רגישות אנושית כלפיו. ברגעי חולשתו, הם רואים בו מטרד וכאשר עזב אותם, הגיבו בשמחה שניכרת ממנה כפיות-טובה.

האירוניה בסיפור : (אירוניה = זו אמירה הנשמעת לכאורה פשוטה, אך מתברר שכוונתה נסתרת ובה יש רמז להיפוכו של דבר ובאופן לעגני. היא נועדה לחשוף אמת נסתרת כלשהי, מתוך כוונה ביקורתית ו/או מתוך רצון ללעוג לדמות, לרעיון או לאירוע כלשהו. האירוניה היא צורת התבטאות דו-משמעית, שבה המשמעות הגלויה והתמימה של הדברים שונה, ואף מנוגדת, מן הכוונה הסמויה של המדבר – אומר א' ומתכוון ל-ב' (כאילו כתב דברים במירכאות כפולות).

הסיפור נמסר מפיו של מספר כל-יודע, אשר מתאר את ההתרחשויות בגוף שלישי. אין הוא מסתפק במתן עובדות בלבד, אלא הוא מלווה אותן בהבעת דעות ובחוות-דעת שיפוטית-ערכית: המספר אומר על האיש בעל הכנפיים כי "המעלה העל-טבעית היחידה שלו הייתה הסבלנות" – האירוניה נובעת מבחירתו של המספר להצביע על איכויותיו העל-טבעיות של האיש, דווקא באמצעות תכונת הסבלנות, שהיא תכונה אנושית. בכך למעשה, הוא לועג לאנשי הכפר (ואולי לרוב בני-האדם), החסרים את התכונה האנושית הבסיסית של הסבלנות וביטוי לכך ניתן ביחסם מזלזל והפוגע בפלא המיוחד שנגלה לעיניהם – האיש המכונף.

האב גונסאגה מזהיר את הציבור מפני נזקיו של האיש המכונף. הוא אומר כי "לשטן מנהג רע להשתמש בלהטוטים של קרנבל כדי לבלבל את קלי הדעת". האירוניה נוצרת מכך שברור שמי שמשתמש בסיפור בלהטוטי הקרקס, איננו האיש בעל הכנפיים (שנאמר עליו כי הוא "היה היחיד אשר לא נטל חלק באירוע החוגג סביבו"), כי אם תושבי הכפר, המתייחסים אליו כאל חיית קרקס בהשליכם לעברו דברי מאכל. מכאן שהביקורת האירונית של הסופר מופנית אל ציבור האנשים המתעללים באיש המכונף ולא כלפי האיש שלא עולל שום רע לאף-אחד.

בני הזוג פלאיו ואליסנדה סופגים את חצי הביקורת האירונית כאשר הם מתוארים כמי שקולטים את המציאות באופן מוטעה לחלוטין. "כך אירע שפסחו על עניין הכנפיים, והסיקו **ברוב היגיון**, שאינו אלא ניצול בודד...". – המלים "ברוב היגיון" נאמרות באירוניה, שכן המספר מציין במפורש שמסקנה "היגיונית" זו מבוססת על התעלמות מהפרט העיקרי: הכנפיים, המבדיל את איש הזקן משאר בני-האדם בעולם. בני הזוג, פלאיו ואליסנדה, נוהגים בכפיות-טובה מקוממת כלפי האיש הזקן שבזכותו הפכו לעשירים. אליסנדה רכשה לעצמה את המלתחה הטובה ביותר בכפר, פלאיו ויתר על עבודתו העלובה כשוטר, השניים רכשו לעצמם בית בן שתי קומות ובו מרפסות וגנים ולמרות כל זאת הם התקינו סורגים על החלונות, לא כהגנה מפני גנבים, אלא "כדי שלא יחדרו מלאכים" – דוגמת "המלאך" שהושיע אותם ובזכותו הפכו חייהם לאיכותיים. האירוניה נחשפת כאשר בני הזוג לא מוכנים לגמול לאיש שכה היטיב עמם, והם ממשיכים לשכנו בלול התרנגולות העלוב והמוזנח, ומשזה נהרס, מגרשת אליסנדה את ה"יצור" במטאטא באומרה כי "אסון הוא לחיות בגיהנום זה המלא מלאכים". כאשר נוטש האיש המכונף את הבית לצמיתות, נפלטת מפיה "אנחת רווחה, [...] שכן עתה כבר לא היה מטרד בחייה...".

הביקורת האירונית מופנית גם כלפי הציבור, המתואר כלא חכם במיוחד. הללו מעמידים את האיש המכונף במבחנים, בהם הוא אמור להוכיח את כושרו בעשיית נסים (להשיב לעיוור את ראייתו, להחזיר למשותק את כושר הליכתו, להבריא את המצורע מפצעיו). הוא מתאר את ההמון המעביר את התעניינותו מהאיש המכונף חסר-התועלת לאישה שהפכה לעכביש, המסוגלת להעניק מופע "שובר לב הטעון אמת אנושית רבה כל-כך ובצדה לקח מפחיד שכזה...". כלומר, הציבור מסוגל להבין ולקבל רק סיפור סוחט דמעות עם לקח חינוכי ברור בצדו (מסקנה בנוסח: ככה ייעשה לילד אשר המרה את פי הוריו...). האירוניה ישירה ובוטה, כאשר המספר מכנה את ההמון

הרואה באיש המכונף שבוי המוגדר כ"אסון טבע בהפוגה", בשם "הנשמות הצדקניות", שהרי הפער בין הבריות הללו לבין צדק הוא תהומי.

מרכיבים מיתולוגיים וסמליים: גבריאל גרסיה מארקס נוהג להשתמש ביצירותיו בחומרים מיתולוגיים, לרוב בסימן של הפחתה והקטנה, כמו למשל: בדמות האיש בעל הכנפיים יש הד למסורת קדומה העוסקת בדמות המלאך הנופל. ואולם, בנבדל ממסורת זו, לאדון המכונף בסיפור אין שגב והדר, אלא רק עליבות מעוררת דחייה: בכנפיו מקננים טפילים, ראשו מקריח, כנפיו מרוטות למחצה ובפיו רק שיניים מעטות. הוא רובץ בתוך קליפות ושיירי אוכל, וסביבתו עומדת גם היא בסימן של הזנחה והתנוונות. יתכן שהופעתו של האדון המכונף ש"נפל מהשמיים" רומזת למלאך לוציפר, שגורש מהשמיים כעונש על חטא הגאווה. מכאן השערתה של האישה הידענית המפרשת את הופעת האדון כ"קנוניה שמימית".

סיפור האישה שהפכה לעכביש נסמך על המיתוס של אראכנה: סיפורה של נערה כפרית שניחנה בכישרון אריגה נדיר. המתבוננים בה סברו שסגולה זו ניתנה לה על-ידי האלה אתנה, אולם אראכנה הכחישה זאת בתוקף והציעה כי השתיים יתחרו ביניהן. במעשה אומנותה, שהוצג בתחרות, בחרה להראות את חולשות האלים ואת שגיאותיהם. כשהסתיימה התחרות בניצחונה, זעמה האלה אתנה, השחיתה את יצירתה של אראכנה ועוררה בה רגשות אשמה ובושה. אראכנה כתוצאה מכך, איבדה עצמה לדעת ומתה. בעקבות זאת, חשה האלה אתנה חרטה והיא התיזה על אראכנה נוזל פלאים, שהחזיר אותה לחיים, אך היא הפכה לעכביש. במיתולוגיה נתפשים כשרונה ומעשיה של אראכנה כהתגרות מפורשת באלים. אצל מארקס, נשמע הד קלוש לסיפור המיתולוגי. האישה שהפכה לעכביש נענשת מסיבה קטנונית וארצית – היא המרתה את פי הוריה בלכתה אל נשף הריקודים. בכך אולי מבקש מארקס לתאר מציאות אנושית פחותה מהמתוארת בסיפור.

המסקנות העולות מהסיפור: יחס החברה למישהו מוזר/חריג, גובל לעתים בזלזול, ניצול והתעללות. ההמון מבקש הפיק תועלת עצמית ממי שנתפש כמסוגל להעניק אותה. במידה ולא ניתן להפיק תועלת, משנה המון את יחסו ההופך לעוין ואכזרי. באמצעות הסיפור הדמיוני על האיש המכונף, ניתן ללמוד על פגמי החברה – הן במובן המוסרי והן בעיוות המחשבתי באשר לתופעות חריגות ומשמעותן. המסר העולה מהסיפור הוא שאין להאמין במי שנראה כמלאך, כי הרי אין מלאכים בעולם. מי שמסוגל להושיע את האדם ממצוקותיו הוא האדם עצמו ומוטב לא לסמוך על כוחות דמיוניים שהם בבחינת אשליה חולפת.

לסיכום: גבריאל גרסיה מארקס העניק לסיפור זה את כותרת המשנה "סיפור ילדים" – אולי מתוך הנחה שהקורא יהיה פתוח יותר לקבל את נושא הדמיון בז'אנר של ספרות הילדים. המחבר ביקש למנוע מהקוראים את הצורך לתרגם את המתואר ביצירה לחוקיות הגיונית כלשהי ואפילו למשמעות אליגורית כזאת או אחרת. האיש בעל הכנפיים הוא בחזקת תעלומה בלתי-פתורה בתחילת הסיפור, כאשר הוא נוחת בחצר הבית, והוא נותר ככזה גם בסיום הסיפור, כאשר הוא נהפך ל"נקודה דמיונית באופק הים". אולי המסר הנובע מכך הוא שעל הקורא לזנוח את חיפושיו אחר הסבר רציונלי לתופעה העל-טבעית ובמקום זאת, לנסות ולקבל את הדמיוני והפנטסטי, הפורצים את גבולות ההיגיון, תוך שיגלה פתיחות גם אל הבלתי ניתן להבנה ולהסבר.